

ประโยค ป.ธ. ๙
 แต่ง ไทยเป็นมคร
 สอบ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๖

สมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารเจ้า พร้อมด้วยรัฐบาล ทรงประกอบ
 ด้วยพระคุณสมบัติกัตตุกัมยตาฉันทะ ทรงสามารถปลดเปลื้องอุปสรรค
 ข้อขัดข้องเสียได้โดยลำดับมา บำเพ็ญราชธรรมส่วนรัฐฐาภิบาลโนบาย สะดวก
 สบายพระราชหฤทัยยิ่งขึ้นเป็นผล พระคุณนี้ นับว่าเป็นมงคลวิเศษประการที่ ๑

บุคคลัญญาข้อที่ ๒ นั้น คือความรู้จักเลือกบุคคล มีวิภาคจะพึงแสดง
 ได้ ทั่วไปสำหรับชนทุกชั้น ทั้งผู้น้อย ทั้งผู้ใหญ่ ไม่เฉพาะแต่จะเลือกมิตร
 ที่ควรคบแลไม่ควรคบ แม้เป็นผู้ใหญ่จะใช้คน ก็ต้องเป็นบุคคลัญญารู้จักเลือก
 บุคคลที่ควรใช้ แลไม่ควรใช้ แต่ในที่นี้จะรับพระราชทานถวายเป็นวิสัย
 เฉพาะสำหรับท่านผู้ใหญ่เป็นอิสริชน ความรู้จักเลือกบุคคลผู้เป็นบริวาร
 ประกอบในกิจการให้เหมาะสม เป็นประโยชน์สำคัญของบุคคลัญญา
 เฉพาะวิภาคนี้อันการใช้บุคคลสมควรจะเลือกให้เหมาะ ไม่เช่นนั้น กิจย่อม
 ไม่สำเร็จ มีอุทาหรณ์ในเรื่องเมื่อสมเด็จพระบรมศาสตราจารย์ได้ตรัสรู้
 พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว ทรงบำเพ็ญพุทธกิจเสด็จจาริกแสดงพระธรรม
 เทศนาโปรดสัตว์โลกมาโดยลำดับ ประทับอยู่ ณ ราชคฤห์มหานคร ข้าวจร
 ไปถึงพระเจ้าสุทโธทนะพระพุทธรบิดา ณ กรุงกบิลพัสดุ์ พระองค์มีพระราช
 ประสงค์จะได้ทัศนากการพระราชโอรส ซึ่งได้ตรัสรู้เป็นพระสุคตสรรเพชญ
 พุทธองค์ จึงทรงส่งอมาตย์เป็นราชทูตไปเชิญเสด็จพระบรมโลกนาถ อมาตย์
 ผู้นั้นไปถึงแล้ว ได้ฟังธรรมสำเร็จอรหัตผลแล้วบวชในพระธรรมวินัย หาได้
 กราบทูลอาราธนาไม่ พระเจ้าสุทโธทนะเห็นหายไป ก็ทรงส่งทูตไปใหม่เล่า
 เป็นอย่างนี้ถึง ๕ ครั้ง ต่อครั้งที่ ๑๐ ทรงส่งกาพูทายีอมาตย์ไปอีก กาพูทายีได้
 ฟังธรรม สำเร็จพระอรหันต์แล้วบวช แต่ได้กราบทูลเชิญเสด็จสมเด็จพระ
 พระบรมศาสตมากรุงกบิลพัสดุ์ ให้พระพุทธรบิดาได้ทรงทัศนากการ แลสดับ

พระธรรมเทศนาสมพระราชประสงค์ การใช้คนไม่เหมาะสม เป็นเหตุไม่สำเร็จ
แห่งกิจฉะนี้

กลางคราวหาเป็นแต่เพียงไม่ได้ผลอันดีเท่า นั้นไม่ ข้าให้เกิดโทษ
ตรงกันข้าม สาธกความเมื่อเศียรถีย์เข้ามาปลอมบวชในพระพุทธศาสนา ครั้ง
อโศกรัชกาล ภิกษุสงฆ์อันพวกพาลเข้าปะปน ก็ไม่ยอมทำอุโบสถร่วมกับ
พระเจ้าอโศกยังไม่แจ้งเหตุ ทรงทราบแต่เพียงว่า พระสงฆ์ไม่ปรองดองทำ
อุโบสถร่วมกัน ตรัสใช้อมาตย์ผู้หนึ่งไปอโศการาม เพื่อสมานพระสงฆ์แล้ว
อาราธนาให้ทำอุโบสถ อมาตย์ผู้หนึ่งไปถึงแล้ว ก็ประชุมสงฆ์โดยพระราชโองการ
ถามพระภิกษุทั้งหลายตั้งแต่ต้นแถว รูปใดไม่ยอมตาม ก็หาว่าขัดพระราชโองการ
แลปลงชีพรูปนั้นเสียโดยลำดับลงมา ครั้งนั้น ติสสกุमारพระราชอนุชา ผนวช
เป็นภิกษุแลอยู่ในสังฆสันนิบาตนั้นด้วย ท่านเห็นดังนั้นจึงลุกขึ้นไปนั่งกัน
ลำดับไว้ อมาตย์ไม่กล้าทำแก่พระราชอนุชา จึงกลับมากกราบทูลพระมหากษัตริย์
พระองค์ทรงทราบประวัติเหตุแล้ว ก็ตกพระหฤทัย เกรงว่าบาปจะมีแก่พระองค์
แต่นั้นจึงทรงเสาะหาท่านผู้สามารถวินิจฉัยความนี้ให้กระจ่าง ข้อนี้นี้เป็นทางที่
ทรงอาราธนาพระโมคคัลลิตบุตรติสสเถระ มากรุงปตลิวตรจากเหนือ น้ำ อาศัย
พระเถระเป็นกำลัง ทรงชำระพระศาสนาให้สิ้นเสี้ยนหนาม กล่าวคือสักพวก
เศียรถีย์เสีย เพราะฉะนี้ การรู้จักเลือกบุคคลผู้เหมาะสม จึงเป็นสำคัญในกิจทุก
อย่างไป ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

ประโยค ป.ธ. ๙
ตัวอย่าง แต่งไทยเป็นมคธ

พ.ศ. ๒๕๖๖

ทยยานมินุโท หิ มหาราชา สรรฐปาโล กตตุกมยตาณนทสงฆาต-
คุณสมปทาย สมปยุตโต อนุกุกเมน รฐฐวาสินี สพพุปสศุเก ปริโมเจตุ
สมตโต โหติ สุเขน จ ภยโยโส มตตตาย รฐฐาภิपालโนปายภาคภูตํ ราชรมมํ
ปุเรติ ฯ อิหํ ปจรมมจกควิเสโส อโหสิ ฯ

หุตยิมจกควิเสสฏตตาย ปุคคณณตตาย อยมตโต ฯ ปุคคลํ วิจินิตุ
ชานาตีติ ปุคคณณต, ตสส ภาโว ปุคคณณตตา ฯ วิภาคโต เจสา ิตตตร-
อิสสรธาทีปุคคณณตเสน ทีเปตพพา ฯ น จ เกวล็เยวเสวิตพพาเสวิตพพาปุคคณ
วิจินิตุ ชานะย, อตโข ิตสโรปี กิจเจสุ ปุคคลํ นิโยเชนโต ปุคคณณต
หุตวา นิโยเชตพพานิโยเชตพพาปุคคณณต วิจินิตุ ชานะย ฯ ิตทานิ ปเนตต
อิสสรเสน ปุคคณณตนิโยชนํ วิสสชเชมิ ฯ กิจจปโยคปฏิรูเป ปริวารปุคคณ
วิจินิตุ ชานนํ ปุคคณณตตาย อธิปเปตตโต โหติ ฯ ปุคคณณตนิโยชน
หิ ปฏิรูเป ปุคคลํ วิจินิตุ ยุชชติ, เอวํ วิจินิตวา นิโยชนํ กิจจสาธกํ โหติ,
สเจ น วิจินิตวา นิโยเชย, ตํ น กิจจสาธกํ ฯ นิตสสนํ เจตถ ทฐฐพพิ ฯ
อนุตตรํ อภิสมโพธิ์ สมพุชฌิตวา ตถาคโต พุทฐกัจจํ ปริปุเรตุํ ความนิกมาทีสุ
จาริกณจรมานโน อนุกุกเมน ชานนํ รมมํ เทเสตวา ราชคหํ ปตวา ตตต
วิหาสิ ฯ กปิลวตตตสุมิ สุตุโรทโน มหาราชา ตํ ปวตตี สุตวา โพธิณณปตตต
สพพณณตภูตํ อตตโน ปตตํ ปสสิตูกาโม โลกนถํ กปิลวตตต อานตต
สปริวารํ เอกํ อมจจํ เปเสสิ ฯ โส สตตถ สนตติกํ ปตวา รมมํ สุตวา
อรหตตปตโต อธิ ปพพิ, น ปน กปิลวตตตปุรคณณตตตาย สตตถาริ
นิมนตติ ฯ สุตุโรทโน ตโต สาสนํ อสสุตวา อปรมปี หุตํ เปเสสิ ฯ
นวกชตตต อิมินา นิยามน หุตเต เปเสสิ ฯ ทสมวาระ กาพุทหายิ นาม อมจจํ

